

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 51/11
Λουξεμβούργο, 26 Μαΐου 2011

Απόφαση στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-165/09 έως C-167/09
Stichting Natuur en Milieu κ.λπ. κατά College van Gedeputeerde Staten van
Groningen και College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland

Τα κράτη μέλη έχουν ευρύ περιθώριο ελιγμών όσον αφορά την κατάρτιση προγραμμάτων σταδιακής μείωσης των εκπομπών ρυπογόνων ουσιών

*Η άδεια που χορηγήθηκε για βιομηχανική εγκατάσταση πρέπει να αξιολογηθεί βάσει σφαιρικής
εκτιμήσεως, λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των πολιτικών και μέτρων που υιοθετήθηκαν επί
του εθνικού εδάφους*

Η οδηγία «IPPC»¹ διατυπώνει τις αρχές που διέπουν τις διαδικασίες και του όρους χορηγήσεως αδειών για την κατασκευή και εκμετάλλευση μεγάλων βιομηχανικών εγκαταστάσεων. Για να επιτευχθεί υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος, η οδηγία αυτή ορίζει ότι κάθε άδεια πρέπει να περιέχει τις οριακές τιμές εκπομπής για τις ρυπογόνους ουσίες που δύνανται να εκπέμπουν οι περί των πρόκειται εγκαταστάσεις. Η οδηγία «NEC»² έχει εισαγάγει ένα σύστημα εθνικών ανωτάτων ορίων εκπομπών ορισμένων ρύπων³. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη οφείλουν να φροντίζουν ώστε να μη γίνει υπέρβαση των ανωτάτων αυτών ορίων μετά το 2010, και τούτο μέσω προγραμμάτων για τη σταδιακή μείωση των εκπομπών των σχετικών ρύπων.

Εν προκειμένω, το Raad van State (Συμβούλιο της Επικρατείας, Κάτω Χώρες) έχει επιληφθεί διαφορών σχετικά με άδειες για την κατασκευή και εκμετάλλευση τριών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας λειτουργούντων με κονιορτοποιημένο άνθρακα και βιομάζα. Ειδικότερα, επρόκειτο για άδεια που χορηγήθηκε στην εταιρία RWE Power AG για σταθμό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στο Eemshond, επαρχία Groningen, και για δύο άδειες που χορηγήθηκαν αντιστοίχως στις εταιρίες Electrabel Nederland N.V. και E.On Benelux N.V σχετικά με τέτοιους σταθμούς στο Ρότερνταμ, επαρχία Zuid-Holland.

Στο πλαίσιο των σχετικών αιτήσεων ακυρώσεως, περιβαλλοντικές οργανώσεις⁴ καθώς και διάφοροι πολίτες⁵ υποστήριξαν στην ουσία ότι, λαμβανομένου υπόψη του ότι τα ανώτατα όρια εκπομπών που η οδηγία NEC καθόρισε για τις Κάτω Χώρες δεν θα έχουν τηρηθεί στο τέλος του 2010, οι αρμόδιες αρχές δεν έπρεπε να χορηγήσουν άδειες που προβλέπει η οδηγία IPPC ή, τουλάχιστον, έπρεπε να τις συνοδεύσουν με αυστηρότερους όρους.

Υπό τις συνθήκες αυτές, το Raad van State αποφάσισε να ρωτήσει το Δικαστήριο σχετικά με την ερμηνεία των δύο αυτών οδηγιών.

Στο ερώτημα αν, κατά τη χορήγηση περιβαλλοντικής άδειας για την κατασκευή και εκμετάλλευση βιομηχανικής εγκαταστάσεως, οι αρμόδιες εθνικές αρχές οφείλουν να περιλάβουν, στους όρους για τη χορήγηση της άδειας αυτής, τα εθνικά ανώτατα όρια εκπομπών των ρύπων που καθόρισε η οδηγία NEC, **το Δικαστήριο δίνει αρνητική απάντηση**. Παρά ταύτα, διευκρινίζει ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να τηρήσουν την απορρέουσα από την εν λόγω οδηγία NEC υποχρέωση να

¹ Οδηγία 2008/1/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιανουαρίου 2008, σχετικά με την ολοκληρωμένη πρόληψη και τον έλεγχο της ρυπάνσεως (ΕΕ L 24, σ. 8).

² Οδηγία 2001/81/EK, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2001, σχετικά με εθνικά ανώτατα όρια εκπομπών για ορισμένους ατμοσφαιρικούς ρύπους (ΕΕ L 309, σ. 22).

³ Πρόκειται ειδικά για τις εκπομπές διοξειδίου του θείου, οξειδίων του αζώτου, πτητικών οργανικών ενώσεων και αμμωνίας.

⁴ Stichting Natuur en Milieu, Stichting Greenpeace Nederland, Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie και Vereniging van verontruste burgers van Voorne (σωματείο ανήσυχων για τις οχλήσεις πολιτών του Voorne).

⁵ Vereniging van verontruste burgers van Voorne (σωματείο ανήσυχων για τις οχλήσεις πολιτών του Voorne), E. Zwaag, F. Pals και ζεύγος B. Meijer.

υιοθετήσουν ή να εξετάσουν, στο πλαίσιο εθνικών προγραμμάτων, πολιτικές και μέτρα, κατάλληλα και συνεπή, ικανά να μειώσουν στο σύνολό τους τις εκπομπές, μεταξύ άλλων, των ρύπων αυτών.

Το αιτούν δικαστήριο ερωτά επιπλέον ποιες υποχρεώσεις είχαν τα κράτη μέλη βάσει της οδηγίας NEC κατά τη μεταβατική περίοδο (από τις 27 Νοεμβρίου 2002, ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας μεταφοράς, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2010, ημερομηνία μετά την οποία τα κράτη οφείλουν να τηρούν τα ανώτατα όρια εκπομπών) και αν οι αρμόδιες αρχές όφειλαν να αρνηθούν ή να περιορίσουν τη χορήγηση περιβαλλοντικής άδειας ή να λάβουν συγκεκριμένα μέτρα αντισταθμίσεως σε περίπτωση υπερβάσεως ή κινδύνου υπερβάσεως των εθνικών ανωτάτων ορίων εκπομπών.

Συναφώς, το Δικαστήριο κρίνει ότι, κατά τη μεταβατική περίοδο που προβλέπει η οδηγία NEC, τα κράτη μέλη έπρεπε να απόσχουν από τη θέσπιση διατάξεων ικανών να θέσουν σε σοβαρό κίνδυνο την επίτευξη του αποτελέσματος που επιδιώκει η οδηγία αυτή. Ο εθνικός δικαστής οφείλει να εξακριβώσει αν τηρήθηκε η υποχρέωση αυτή. Παρά ταύτα, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, λαμβανομένου υπόψη του συστήματος που εισήγαγε η οδηγία NEC, **η εξακρίβωση αυτή πρέπει να γίνει οπωσδήποτε βάσει σφαιρικής εκτιμήσεως, λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των πολιτικών και μέτρων που υιοθετήθηκαν στο περί ου πρόκειται εθνικό έδαφος.**

Επομένως, απλώς και μόνον ένα ειδικό μέτρο σχετικά μόνο με μία πηγή ρύπων, το οποίο συνίσταται στην απόφαση χορηγήσεως περιβαλλοντικής άδειας για την κατασκευή και εκμετάλλευση βιομηχανικής εγκαταστάσεως, δεν δύναται, από μόνο του, να θέσει σε **σοβαρό κίνδυνο την επίτευξη του αποτελέσματος που επιδιώκεται από την οδηγία NEC**, δηλαδή να μη γίνει, το αργότερο το 2010, υπέρβαση των εθνικών ανωτάτων ορίων που καθορίστηκαν από την οδηγία αυτή. Το συμπέρασμα αυτό ισχύει κατά μείζονα λόγο όταν, υπό περιστάσεις όπως αυτές εν προκειμένω, η σχετική εγκατάσταση θα τεθεί σε λειτουργία, το νωρίτερο, μόλις το 2012.

Όσον αφορά τις θετικές υποχρεώσεις που επιβάλλονταν στα κράτη μέλη κατά τη μεταβατική περίοδο από τις 27 Νοεμβρίου 2002 μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2010, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι κατά την οδηγία NEC τα κράτη μέλη έπρεπε να καταρτίσουν προγράμματα σταδιακής μειώσεως των εκπομπών, τα οποία όφειλαν να θέσουν στη διάθεση του κοινού και των περί ων πρόκειται οργανώσεων μέσω σαφών, κατανοητών και προσιτών πληροφοριών, καθώς και να τα κοινοποιήσουν στην Επιτροπή εντός των προθεσμιών που είχαν ταχθεί.

Όσο για το συγκεκριμένο περιεχόμενο των εθνικών αυτών προγραμμάτων, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι το ευρύ περιθώριο ελιγμών που παρέχεται στα κράτη μέλη από την οδηγία NEC εμποδίζει να τεθούν στα εν λόγω κράτη όρια όσον αφορά την κατάρτιση των προγραμμάτων αυτών και έτσι να είναι υποχρεωμένα να λάβουν ή να απόσχουν από το να λάβουν συγκεκριμένα μέτρα ή συγκεκριμένες πρωτοβουλίες για λόγους άσχετους με αξιολογήσεις στρατηγικού χαρακτήρα λαμβάνουσες υπόψη, με συνολικό τρόπο, τα πραγματικά περιστατικά και τα διάφορα συγκρουόμενα δημόσια και ιδιωτικά συμφέροντα. Η επιβολή τυχόν υποχρεώσεων προς την κατεύθυνση αυτή θα αντιστρατευόταν τη βούληση του νομοθέτη της Ένωσης, που είναι ιδίως να παρασχεθεί στα κράτη μέλη η δυνατότητα να διασφαλίσουν κάποια ισορροπία μεταξύ των διαφόρων συγκρουομένων συμφερόντων. Επιπλέον, τούτο θα οδηγούσε στη δημιουργία υπερβολικών εξαναγκασμών για τα κράτη, πράγμα που ως εκ τούτου θα αντέβαινε στην αρχή της αναλογικότητας.

Επομένως, το Δικαστήριο συνάγει ότι, κατά τη μεταβατική περίοδο από τις 27 Νοεμβρίου 2002 μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2010, τα κράτη μέλη δεν ήσαν υποχρεωμένα να αρνηθούν ή να περιορίσουν τη χορήγηση περιβαλλοντικής άδειας, όπως οι επίμαχες, ούτε να λάβουν ειδικά αντισταθμιστικά μέτρα για κάθε άδεια αυτού του είδους, και τούτο ακόμη και σε περίπτωση υπερβάσεως ή κινδύνου υπερβάσεως των εθνικών ανωτάτων ορίων εκπομπών των περί ων πρόκειται ρύπων.

Τέλος, το Δικαστήριο εκτιμά ότι ιδιώτες δεν μπορούσαν να επικαλεστούν ευθέως ενώπιον εθνικού δικαστηρίου την οδηγία NEC για να αξιώσουν από τις αρμόδιες αρχές, πριν από τις 31 Δεκεμβρίου

2010, να αρνηθούν ή να περιορίσουν τη λήψη αποφάσεως χορηγήσεως περιβαλλοντικής άδειας ή ακόμη να λάβουν συγκεκριμένα αντισταθμιστικά μέτρα κατόπιν της χορηγήσεως τέτοιας άδειας.

Αντιθέτως, οι άμεσα ενδιαφερόμενοι ιδιώτες μπορούσαν να επικαλεστούν ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων την οδηγία NEC για να αξιώσουν από τα κράτη μέλη, κατά τη μεταβατική περίοδο από τις 27 Νοεμβρίου 2002 μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2010, τόσο να υιοθετήσουν ή να εξετάσουν, στο πλαίσιο εθνικών προγραμμάτων, πολιτικές και μέτρα, κατάλληλα και συνεπή, ικανά να μειώσουν, στο σύνολό τους, τις εκπομπές των ρύπων αυτών έτσι ώστε τα κράτη αυτά να τηρήσουν, το αργότερο στο τέλος του 2010, τα εθνικά ανώτατα όρια που καθορίστηκαν από την εν λόγω οδηγία, όσο και να θέσουν τα καταρτισθέντα προς τούτο προγράμματα στη διάθεση του κοινού και των περί ων πρόκειται οργανώσεων μέσω σαφών, κατανοητών και προσιτών πληροφοριών.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να λύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582